

עוֹלָם קָטָן

גליון 296 | מצורע | ד' בניסן ה'תשע"א
עולם קטן השבועון הדתי לצעירים
 ok@olam-katan.co.il
 ת.ד. 7593 ירושלים 91074 טלפקס 077-6621680
 הפצה: פקודת ראשון 052-6070999 אין המערכת אחראית לתוכן המדוּפּוּס
 © זכויות היוצרים והקניין הרחובי שמור לעולם קטן
לפרסומות: איתן 054-6799933
72525 olam@spotnik.co.il
olamkatan@gmail.com בדוא"ר

עם המורים שלנו והכשרון שלך זה הולך להיות שובר קופות

יום נתוח
 בהשתתפות הבמאי עמרי לוי והשחקנית אסתי זקהיים
נבי ניסן (בין הזמנים) 25/4
 בימוי והפקה אפשרות לתואר אקדמי תסריטאות יום אחד בשבוע
 מעלה ביה"ס לטלוויזיה, לקולנוע ולאמנויות
 www.maale.co.il | 02-6277366

ברכת הגז הישראלית

כיצד עשויים להשפיע מרבצי הגז שאותרו במעמקי הים התיכון על כלכלת מדינת ישראל? מה ההבדל בין תפיסת עולם קפיטליסטית לבין התפיסה הסוציאליסטית - והאם כל כך פשוט להכריע ביניהן? **איתי** כהן עושה סדר במערכה הבאה של מה שאפשר לכנות הנס הכלכלי של מדינת ישראל

עמוד 2
3 הרב ניב חניא מסביר למה אנחנו אלה שמעצימים את כוחה של התקשורת

6 ניקיון - לא יודעים אילו מסמכים לזרוק ואילו עדיף לשמור? המדריך יעשה לכם סדר

כשיביי פגש את ולדומירסקי - חיים בועט בדרוק

אסתר קידוח בים הצפוני צילום: Stephen (danrandom) from UK \ Flickr

4 האיש הכי לא רגוע בחינוך הממלכתי-דתי

החמ"ד מנסה לעמוד בקצב של היו"ר החדש - ריאיון עם אברהם ליפשיץ לסיכום שבוע החמ"ד

הרב חנן פורת השבוע בכנס החמ"ד. צילום: זבדית משרד החינוך

3 מכתב לרב חנן פורת

"ביום ראשון האחרון פגשתי אותך שוב. היה זה בכנס בבנייני האומה בירושלים. כשנכנסת כולם קמו ממקומותיהם לכבודך ומחאו כפיים דקות ארוכות. ואז השתררה דממה באולם.

מחפשת שרות לאומי מאתגר באמת?
 תנועת הנוער אריאל מזמינה אותך להיות קומונרית באחד מסניפיה לפרטים אלירז רכזת גיוס: 052-8903849 או באתר התנועה: tariel.co.il

מה לעשות?

בליל הסדר, והילדים שגדלו והתחננו ישאירו אותם בבית אבות. אוסיף ואומר שגם במשפחה שלנו יש אנשים שאינם שומרי תורה ומצוות. שנים רבות היה הרב מקפיד להזמין את כל האנף הזה לליל הסדר לביתנו, על אף שאחר כך הם היו נוסעים לביתם. הוא תמיד הציע להם להתארח בביתנו בחג, ולרוב הם לא היו מנצלים את ההזמנה והיו נוסעים. האם אני כ"בן" הרגשתי שליל הסדר מתפספס? התשובה היא לא. למדנו בלילות הסדר ההם את הכל. כולם הרגישו כמו בנינו, כולם קיבלו יחס, גם שהרב וגם המבוגרים, מכל המינים והסוגים, ששמעו את מה שהרב דיבר אל הקטנים ואל הקטנטנים, ולמדו מבין השיטין חידושים רבים. הכל היה משולב בתוך המילים שהילדים שמעו. כשגדלתי ראיתי שזה ממש לא קשה. רק צריך להתכונן נכון. ומה אם אתה לא עורך את הסדר? התשובה טמונה בהכנה. אם מכינים נכון את הסדר ואת עורך הסדר, אפשר לנווט את הסדר באופן שכל אחד יקבל דף מודפס עם פירוט שהוא צריך לקרוא בתורו; אפשר לבקש מכל אחד להכין דבר תורה של דקה, ובלבד שיהיה חידוש שילדים יכולים להבין; אפשר ללקט פירושים ולהניח על השולחן, שכל אחד יבחר לעצמו. אפשר להפעיל את כוח הדמיון. ואם אחרי הכל צריך לקבל החלטה, בוודאי שהעיקר הוא הסיפור לילדים שלך. זה עיקר החיוב. אבל אבא שלי אמר לי - דע לך שהאחריות שלך היא לכולם. את ה"סיפור" הזה ששמעתי וראיתי בליל הסדר אני משתדל ליישם באורחות חיי. גורסא דנקותא לא משתכח.

ליל הסדר

במשפחה מצומצמת או במשפחה מורחבת?
הרב שמואל אליהו
שאלה: אשתי ואני מתלבטים היכן לעשות השנה את הסדר - האם במשפחה המורחבת (כפי שגם ההורים שלנו רוצים) או באופן מצומצם כך שנוכל לתת תשומת לב גדולה יותר לילדינו הקטנים.
תשובה: אכן, לכל אחת מהאפשרויות מעלות משלה. כשמקיימים את הסדר במשפחה מצומצמת, עם הילדים - אפשר לקיים בהיזרו את מצוות "והגדת לבנך", וכשמקיימים את הסדר עם המשפחה המורחבת מקיימים מצוות כיבוד הורים, אבל יש סיכוי גדול שהילדים יאבדו את הקשב ולא יקבלו את מה שהיו יכולים לקבל.
 עיון בפסוקי התורה מלמד ששני הדברים חשובים. מצד אחד התורה אומרת "והגדת לבנך", ומצד שני התורה מלמדת שליל הסדר נעשה בחבורה, "הוא ושכנו הקרוב אל ביתו", רבים נמנים על קרבן פסח אחד. איך התורה רוצה ששילב את שניהם?
 את התשובה לשאלה הזאת ראיתי במו עיניי בבית אבא ז"ל, הרני כפרת משכבו. הרב היה מנהל את הסדר ומתייחס בעיקר לילדים. להם הוא מספר ואלהים הוא מדבר. הפלא היה המבוגרים שהיו קשובים ומרותקים לסיפורים שהרב היה מספר לילדים, לפירושים שהיה מלמד לפי ה"ראש" של הילדים, בשפה ובקצב שלהם. שום מבוגר לא הרגיש משועמם מכך.
 החובה הבסיסית היא לספר לילדים, החובה המשנית היא לספר למבוגרים. גם ההורים צריכים קצת יחס, מצוות כיבוד הורים לא מתבטלת בלילה הזה. זה לא כבוד שההורים המבוגרים ישבו לבד

שו"ת סלולרי

למול חסד עם חיות, נגון לתת להם אוכל? **הרב אבינר:** אם אלו חיות של, הוא מחויב ואם לא, אינו מחויב. אך מקיים בזה "ורחמיו על כל מושגיו".
עידוד בחד-פעמי כשאין לי כוח לקידוש, האם מותר לקדש על היין בכוס דח-פעמית? **הרב אליהו:** אין.
הצאית-מכנסיים האם מותר ללבוש הצאית בבסוטה, מתחת לבדן, נסגרת כמו מכנסיים? **הרב אליהו:** זהו חייבת לשלם לי? **הרב אליהו:** נכון לוותר, ואין לנסות בהתערבות כספית.
לעשות "דבנות" מדוע השגחת הרבנות הראשית לישראל איננה מספקת? **הרב אליהו:** בהחלט מספקת, אך יש צורך לבדוק בהתאם לדמות ההשגחה.
כלי טרף האם מותר לאכול משוקולי למריחה שהיה בכלי לא כשר? **הרב אליהו:** לא.
שם ה האם מותר להגדיר כצלצול בנייד את "לכו נרננה לה" שמוכר בו שם ה? **הרב אליהו:** אפשר.
טניס ושולחן בשר האם מותר לשחק טניס ושולחן בשרת? **הרב אליהו:** אכן, אחרת אישן כל השבת. **הרב אליהו:** חשוב שתדע מהו עניינה של שבת ותכיר את הקדושה שבה, ועד כמה לא ראי לבזבז את זמן האיכות בשבת על משחק כזה. כדאי שתיומנע, ובכל מקרה אל תשחק כהרצל.
הרב אליהו: חובה להיפגש עם גורם מתאים שישוחח עמה ועם שניכם יחד כדי לאזן את הקשר הוגי מבקביל להורים.
קידוש בחד-פעמי כשאין לי כוח לקידוש, האם מותר לקדש על היין בכוס דח-פעמית? **הרב אליהו:** אין.
הצאית-מכנסיים האם מותר ללבוש הצאית בבסוטה, מתחת לבדן, נסגרת כמו מכנסיים? **הרב אליהו:** זהו חייבת לשלם לי? **הרב אליהו:** נכון לוותר, ואין לנסות בהתערבות כספית.
לעשות "דבנות" מדוע השגחת הרבנות הראשית לישראל איננה מספקת? **הרב אליהו:** בהחלט מספקת, אך יש צורך לבדוק בהתאם לדמות ההשגחה.
כלי טרף האם מותר לאכול משוקולי למריחה שהיה בכלי לא כשר? **הרב אליהו:** לא.
שם ה האם מותר להגדיר כצלצול בנייד את "לכו נרננה לה" שמוכר בו שם ה? **הרב אליהו:** אפשר.
טניס ושולחן בשר האם מותר לשחק טניס ושולחן בשרת? **הרב אליהו:** אכן, אחרת אישן כל השבת. **הרב אליהו:** חשוב שתדע מהו עניינה של שבת ותכיר את הקדושה שבה, ועד כמה לא ראי לבזבז את זמן האיכות בשבת על משחק כזה. כדאי שתיומנע, ובכל מקרה אל תשחק כהרצל.

זיפה יהיו כל מדרכי ומוגשימי תנועת עזרה בחסרו חג פסח הקרוב???

ממאמקים
 הרב מנצח של ניקרה ושמה!
 רון 050-6756429 www.mimaamakim.co.il

עוז ואמונה נוקדים
בוגר צבא, מכינה או ישיבת הסדר!
 הצטרף לחבורת הלומדים במכינה "מגן שאול" בהנחיית מיטב הרבנים, בתנאים מעולים ובאווירה "יחודית" אפשרות לשילוב לימודים במכון לב או לימודי חינוך לתואר B.Ed. מלגת לימודים לרווקים לנשואים מלגת קיום דקות נסיעה מלאה תנאי פרימייה אפשרות למגורים מירושלים לפרטים והרשמה ראש התוכנית הרב רובי: 052-5208552 משרד: 02-9965150 צ'קת נתנאל 052-7028064

אורחה
שאלו את שאלותיך בנסח???

קנייה סנצ'אים
 LIZARD SOURCE Chaco TEVA פנס ראש PETZL דגם טיקיניה בשווי 170 ₪

תרמיל 45 ליטר
 GREGORY תרמיל 45 ליטר SERRAC דגם מעולה 899 ₪ 590 ₪

נעלי הליכה דגם מין מעולות
 SCARPA נעלי הליכה דגם מין מעולות 799 ₪ 529 ₪

תרמילי מסע 65+10 ליטר
 deuter תרמילי מסע 65+10 ליטר כניסה קידמית מלאה דגם MAKALU 929 ₪ 550 ₪

נעלי הליכה דגם מישן מעולות
 SALOMON נעלי הליכה דגם מישן מעולות 899 ₪ 619 ₪

שק שינה דגם אלואיישן -5°
 THE NORTH FACE שק שינה דגם אלואיישן -5° 650 ₪ 449 ₪

נעלי הליכה דגם מישן מעולות
 SALOMON נעלי הליכה דגם מישן מעולות 899 ₪ 619 ₪

שק שינה דגם אלואיישן -5°
 THE NORTH FACE שק שינה דגם אלואיישן -5° 650 ₪ 449 ₪

השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין פעמונים מגלים אחריות

יש אונתה ביהוליים - אין אכף מה אהלם במקום אחי! אורחה יואל סולומון 12 יום
 02-6240655 02-6253358
 כל המציעים בחוקי עד לתאריך 30.04.11 או עד גמר המלאי. מ.ל.ה. התמונות להתחשה בלבד. אין כפל מציעים

בחג הקרוב ישוב לשולחן הסדר מאות משפחות שיצאו, בעזרת פעמונים, משעבוד כלכלי לחירות ורוחה.

תורמים כעת 'קמחא דפסחא' לפעמונים ומאפשרים למאות משפחות נוספות להרגיש בשנה הבאה "בני חורין"

קמחא דפסחא בפעמונים
 1-800-35-10-12
 www.paamonim.org

ברכת החוסר

מדבר מָדַר – איך אני מתגעגע אליך.

כמה שנים לא ביקרתי אצלך.

כמה חסר לי השקט שלך, כמה

עצמא אפשר להתמלא מהשקט הזה.

איוז צניעות, הכל כל כך מינימליסטי,

בלי כל הבטון, והצבעים המרהיבים,

וההתרברבויות, והדיבורים – אתה

מתספק בכל כך מעט. כל תרבות השפע הזאת שעוטפת אותנו דילגה עליך.

אתה רואה אותנו מגיעים אליך – על הג'ויסוף המפנקים, מהתביים

הממוזגים, הארוחות הדשנות והמויחזות, מכל האינסוף שיש לנו. מתוך כל

הרעש שייצרנו לעצמנו. עם הבגדים הכי טובים. ואז אנתו עומדים מולך

ולתושימה נעצרת. בצניעה של קנאה. מהשקט שלך, מכל הטוב שהצלחת

לגלות מסביבך.

נעשינו עיוורי צבעים מרוב הצבעים שיש מסביבנו. אבל אצלך כל צהוב

הוא חתיכת צהוב. צהוב־צהוב. כל אדום הוא הכי אדום ואי אפשר לפספס

אותו. והסגול והכתום. פתאום לכל אחד יש הכבוד שלו. לא צריך ללאכל

הרבה אצלך. אבל כל ביס כל כך טעים. במקום. מחוק.

הצנועה שלך, אילו איכויות הוא מוציא ממך. מהיכן יזוונים כל הפראים

שדורחים בנחליך? מה שותוים היקלים? איך אתה לומד להסתדר עם הכי מעט.

מעט זה כל כך הרבה. שקט זה כל כך מחולל.

הוא זה כל כך צבעוני.

טוב של ברכה מיוחדת שבורא עולם מנסה להעביר לנו, ואפשר לקבל

אותה רק דרך החוסה.

מהחוסר הזה צומח כל כך הרבה. למה אנתו נבלמים מהחוסר? הרי הוא

יכול להוציא אותנו דברים ששום שפע בעולם לא היה מאמין שיש בתוכנו.

פיתוחים שולחן מסע בין הפרשנים

אתם בטוחים שאתם יודעים מהו תנור האודן שלכם?

הרב ניב חניא

אחרי שהמציורץ סיים את תקופת טומאתו, הוא בא לכהן ולטקס די מירכב

של טהרה. במהלך תהליך הטהרה המצורע

מביא קרבנות וכמה אלמנטים חשובים –

עץ ארז, אוזב שניר תולעת ועוד. כל חלק

מתהליך הכהן צריך למרוח מדם האשת

ומן השמן שמביא המצורע על מקומות

שונים בגופו – על הנוהן אוזן המיטרה

הימנית, ועל בנהן ידו ועל בנהן רגלו.

היכן בדיקת מורח הכהן את השמן ואת

הדם ומדוע דווקא במקומות אלה? פרשני

דרושים מדריכים מסע ישראלית
מסע ישראלית מבראשית מזמין אותך
לחובלי בני נוער ויחידים במסע פרנסי, נהנה ומגבש בנופי ישראל, שביעתי ואריות. חוויה חזרה היסטית - ערכית, עמוקה ומתמסרת.

קורות חיים
למסעות בתי"ט (מגיל 22)
למסעות צבאי (מגיל 28)
יש לשלוח לפקס: 02-5713425
ik.jobmasaisraeli@gmail.com

בסיסות פשרת התינון מינהל חברו ונכיר אנרי שליח ודינית ארצות מיום הולדת עשר. מפתח, לשידור חינוכי, חיל החינוך הניכיר ועמותת מכרזשיות

הישיבה הגבוהה גבעת שמואל

יום ראשון ו' בניסן לשמינסטים

יום ראשון ו' בניסן

בתכנית:

10:30 התכנסות והרשמה (כיבוד קל)

שיעור עם הרב יוסי שרים, ראש הישיבה

חברותום עם אברכי הישיבה

אפיית מצות בחבורה

13:00 מנחה

ארוחת צרייהם

שיעור עם הרב אלישע ושלצקי

לפרטים הרשמה והסעות: הרב אבי טילמן 052-5802146 (ר"מ שיעור א')

הרב זאב לובר 052-7204770 (ר"מ בוגרי צבא)

ראשית הגז

אם מותר לדרגע לדבר בסופרלטיביים: הנס הכלכלי של מדינת ישראל, שדובר בו מעל דפי 'עולם קטן' לא פעם – הולך ומתעצם בשיעור שאבותינו לא פיללו
■ תגלויות הגז האחרונים במעמקי הים התיכון נאמדות בעשרות מיליארדי דולרים שעשויים לשים את מצבה הכלכלי של מדינת ישראל במקומות שונים מאלה שהתרגלנו להם
■ עם זאת, גילויי הגז המשמעותיים ביותר בעשור האחרון בעולם כולו מעלה עמו גם כמה התלבטויות משמעותיות ברמה הציבורית
■ צרות של עשירים, אחרי הכל

.....

אי-תוֹרָה

גילויי הגז האחרונים מול חופי חיפה, הסיכוי

הסביר לקימוו של נפט בקידוחים של חברת 'גבעות

עולם' והאפשרות שיימצאו משאבי טבע נוספים

להתפיל קבערתו (או געורת הכסף שהוא שווה)

הם מעלים גם כמה קשיים. ראשית יש כאן בעינות

אמונית קטנה: הרי גשם אין, אבל גז שאפשר

להתפיל קבערתו (או געורת הכסף שהוא שווה)

חצי ממי הים התיכון יש ויש. ממש לא ברור מה

הקב"ה! בא להגיד בזה. אלפע שנים אנתו מתפללים

בכל יום לנשם ופתאום – גז? ואנתו השאלה

היעקירת שעלתה בציבור הישראלי בעקבות גילויי

הגז האדירים, התעוררה כאשר המדינה לא הסתפקה

ברווחים העצומים הצפויים לה, ושינתה את מדינות

המיסוי בצורה שמגדילה משמעותית את הנחה שלה

בעוה, לטובת הציבור כמובן. לכאורה יש לכולנו

טובת טובה לשמוח, אבל חכו קצת, יש עוד מה

להרהר בעניין.

על מה מדוברים בתחילת שנות ה־2000 נתגלו

מאגרי גז מול חופי אשקלון. עתודות הים שם

נאמדוּת בכ־30 מיליארד מטר מעוקב. בשנת 2009

החלו להתקבל דיווחים על קיומם של מאגרי גז גם

מול חופי חדרה ונתניוף. בסוף שנת 2010 נתאמת

אחת התחזיות האופטימיות ביותר והתברר שבשני

קידוחים שונים ("תמר") ו"לויתן") שוכבים להם

כ־650 מיליארד מטרים מעוקבים ("ממ"ק) על יב

זהו גילוי מאגר הגז הטבעי הגדול ביותר בעשור

האחרון **בעולם כולו**. כמה כסף שווה הגז במאגרים?

ובכן, קשה לדעת. לא מדובר בחנות נעליים שאם

רוצים אפשר לערוך בה מכירת חיסול ולממש את

האחרון בתוך כמה ימים. בגלל מורכבות ההפקה,

את הגז הזה יהיה צורך למכור לפחות במשך

שלושים שנה, ומחירי הגז יכולים להשתנות מן

הקצה אל הקצה במהלך התקופה. למרות זאת יש

המעריכים את השווי בכ־65 מיליארד דולר, לפי

חישוב של כ־100 מיליון דולר לממ"ק (נוכרי שגם

ערכו של הדולר בשקלים יכול לעבור שינויים רבים

לאורך התקופה).

כיצד אפשר להשתמש במאגרים

הללו? הגז שמול חופי אשקלון כבר נמצא בשימוש

תחנת הכוח של אשדוד, אולם עקב כמות הגז הקטנה

יחסית, המאגר צפוי להתכלות בסביבות 2013. לגז

שבקידוחי "תמר" ו"לויתן" ייקח יותר זמן להגיע,

בגלל המגילוי והכסף שהשקיעו החברות והיזמים.

מהחוק, אבל מה שבורר לגמרי הוא שמדינת ישראל

קטנה מדי בשביל לצרוך את הגז כולו, מכיוון שאם

מקיפים תשתית שמפיקה את הגז – כדאי לגצל

אותה עד תום. לדוגמה: אם יש לך מפעל לעוגיות,

אבל אתה אוכל רק שלוש עוגיות בכל בוקה, האם

תפעיל את המפעל על מנת לייצר שלוש עוגיות

בלבד? ברור שצריך להניע את המפעל במלוא המרץ,

ולמצוא קונים לכל שאר העוגיות. כיום משתמשים

בישראל רק בכ־4 ממ"ק של גז בשנה, אבל גם אם

נסב את כל תחנות הכוח להפעלה בגז, וגם אם כל

המכוניות בארץ יונעו בגז – עדיין הצריכה שלנו

על לעלה על 17 ממ"ק בשנה. את שאר הגז יש

צורך לייצא, ובאירופה יש ביקוש כמעט לא מוגבל

למקורות אנרגיה.

ואיך בדיוק יגיע הגז לאירופה? במצב

נורמלי סוריה ולבנון היו מתקטטות בניהם: "נליי

ניח צדיק זה את צינור הגז שלו לאירופה וישלם

למי שלקח סיוון

הבגרות. "האדומים" אומרים "זה של כולם". אתה

במזרח התיכון שום דבר לא נורמלי, והשנאה

האנטישמיות מקלקלות את השורה ואת שיקולי

ההחלטות. יש שמעות על רעיון להניח קו תתי־מי

מאזור הקידוחים ליוון, ומשם להפיץ את הגז בכל

האנטישמיות מקלקלות את השורה ואת שיקולי

ההחלטות. יש שמעות על רעיון להניח קו תתי־מי

מאזור הקידוחים ליוון, ומשם להפיץ את הגז בכל

היבשת. אם צינור כזה אכן יונח, זה יהיה הצריכה

הארוך ביותר מסוגו. זהו פרויקט הנדסי מורכב

ומסובך, על גבול האל־אפשרי, ועלויותיו מעמידות

בספק את כדאיותו. סביר יותר שהגז ידחס ויועבר

בספינות.

כיצד ייחגו תושבי המדינה מגילויי

המאגרים? בכמה דרכים. האופן הבסיסי אך הקטן

במקרה הזה הוא שיעובדים רבים יושקעו בתחום.

שנית, שק האנרגיה המקומי ייחגו מאפשרויות רבות

יותר. למשל, חברת החשמל תוכל להמשיך לרוכש

גז, במצרים, אבל כאשר יש לה עוד אפשרויות ברור

שיכולת המיקוח שלה טובה יותר. ומה לגבי מיסים

שהמדינה גובה על השימוש במאגרים? כאן אנתנו

מגיעים לדיון המעניין באמת. בישראל היה נהוג

לגבות מחברות העוסקות בחיפושיו גז ונטט שיעור

מס נמוך במיוחד (12.5% משווי הגז), ולהעניק

הטבות נוספות, כעת, משמנצאו המאגרים הגדולים

ממה טענו מפורשות שהרווחים ממאגרי הגז הם

פשוט גבוהים מכדי שיהיו בידיים פרטיות, בגלל

בעיות שמתפיע

בכל הדיון הזה הוא שהוא

האדומים, והדבר מוכיח עד כמה השתלט השיח

הסוציאליסטי על דרך החשיבה שלנו. מראש בצורה

"חד־משמיעית" ה"טייקונים" שנוטו כאיובי הציבור

ובגלונלים. הציבור הנוחה לחשוב על הגז כ"גז של

כולנו" ולראות בבעלי החברות ובמשקיעים רורפי

בסופו של דבר, הפוליטיקאים כולם הפכו

ל"אדומים". קשה להסביר לבוחרים שלך למה לא

הסכמת לקחת מהעשירים. בהצבעה הסופית על

קבלת מסקנות ועדת שיינסקי (שהשליחה להעלות

את שיעור רווחי המדינה בצורה חדה בהתאם לגודל

הרווחים שיתברר בעתיד) תמכו 78 חברי כנסת,

מהקואליציה ומהאופוזיציה, רק שניים (הח"כים אורי

אריאל ומיכאל כריאזי) התנגדו להגדלת המיסוי.

מכפיל הכוח של התקשורת

הרב ניב חניא

לפני זמן מה, תוך כדי נסיעה, יצא לי

לשמוע קטע קצר מהתכנית "המילה האחרונה"

שבאותו יום השתתפו בה קובי אריאלי ועירית

לינור. הופתעתי לשמוע בתכנית שיר מאוד לא

צניע. הפתעה כפולה – גם מעמק השמעת

השיר בתחנת הרדיו הצבאית בתכנית יום, וגם

מכך שקובי אריאלי, בחור חרדי, הניח לשיר

שכזה להישמע בתכנית בכיכובו מבלי למחות.

נוכרתי בסיטואציה המזוהה שהייתה לאחד

מכן, כאשר קובי אריאלי דיבר ב"כנס ירושלים"

המיוסי עומד על הפרק.

דוגמה קלאסית ליגוד שבין התפישה הקפיטליסטית

ה"כחולים" סבורים שהעושר שיוך למי שייצר

אוטו, למי שהשקיע בשבילו, למי שלקח סיוון

הזאת שייכת לכולם! אני כשלעצמי לא מצליח

להבין בחירה הכללית של המדינה היום שלה, היא שמדינה

בעלת טור שמשמ כנסה על משקיעים פרטיים

שהימרו על כספי הפנסיה שלהם והשקיעו בעצמם

בתבורת חיפוש גז. לטענתה יש צורך להשיג מס

מיוחד כדי שכולם יוכלו ליהנות מ"חוסר האחריות"

לשבת בשקט כאשר צורך המוסיקה שלך

בוחר להעמיס על המאוינים עוד כמה מילים

נסו?: היכן עוברת ה"מומחיות" המדוברת של

אנשים לדעת מה העם חושב, מה נכון במדינה

תקשורתית ומה יגרום נוקים בלתי הפיכים של

חילול השם?

אולם השאלה החשובה ביותר הנוגעת

ל"מומחיות" בתקשורת היא השאלה האם

הבעיות הכלכליות של המדינה היום אינן נובעות

ממחסור בכסף אלא מחוסר יכולת להשתמש בו

בתבונה וביעילות. "האדומים" כמובן מחזיקים

בעמדה ההפוכה – רק המדינה יכולה להשקיע

בתבונה כסומים גדולים כל כך של כסף אחרים

מהם טענו מפורשות שהרווחים ממאגרי הגז הם

פשוט גבוהים מכדי שיהיו בידיים פרטיות, בגלל

בעיות שמתפיע

בכל הדיון הזה הוא שהוא

האדומים, והדבר מוכיח עד כמה השתלט השיח

הסוציאליסטי על דרך החשיבה שלנו. מראש בצורה

"חד־משמיעית" ה"טייקונים" שנוטו כאיובי הציבור

ובגלונלים. הציבור הנוחה לחשוב על הגז כ"גז של

כולנו" ולראות בבעלי החברות ובמשקיעים רורפי

בסופו של דבר, הפוליטיקאים כולם הפכו

ל"אדומים". קשה להסביר לבוחרים שלך למה לא

הסכמת לקחת מהעשירים. בהצבעה הסופית על

קבלת מסקנות ועדת שיינסקי (שהשליחה להעלות

את שיעור רווחי המדינה בצורה חדה בהתאם לגודל

הרווחים שיתברר בעתיד) תמכו 78 חברי כנסת,

מהקואליציה ומהאופוזיציה, רק שניים (הח"כים אורי

אריאל ומיכאל כריאזי) התנגדו להגדלת המיסוי.

מכפיל הכוח של התקשורת

המקום
מרכז ללימודי יהדות בתל אביב

חולמת להשפיע על עתידו הרוחני של עם ישראל?

רוצה לפעול וללמוד עם ציבור חילוני בלב מתחם שיונקן בתל אביב?

מוזמני להצטרף אלינו
אשר שיר
מייסד ומנהל

צרי קשר עם רעות: 073-2668888
להתשטת מהפעילות הכנסו לאתר 'המקום':
www.makom.org.il

כאלוני השן

מקומות אחרונים
לשבת הגדול
ולשבת חור'מ

לפרטים והרשמה: 04-6966000
tayarut@barak.net.il

מייסדינו
מנחם הכשרות
בראשות
הרב חנן ברנד

מרתק ועסקי

מיטב המרצים

קורס ערב ביחוללים
לשכירת
המבשרות
משפחה

הכנה יסודית לבחינות
ההסמכה של הרבנות הרחשית

מוסלץ גם למורים, רבנים,
תלמידי ולימוד חיישי
פתחים: טו' ניסן
052-6517171 / 052-4077077

דעה גלעד

באחת מכיתות האולפנית בטבריה, רכונים עשרות ראשים לחוצים על מבנה הכניסה. הד"ר אברהם ליפשיץ, אז מנהלו הוותיק של המקום וזמה כשנה ראש מנהל החינוך הדתי, מבקש את תשומת לבן של הבנות ומדגיש: "צדיקות, אל התרגשו; כולן מתקבלות לאולפנית". למראה הפתעות של מי שהורגלו לראות במבחנים אלה את המדד למוצלחותן, הוא מסביר במאור פנים שעצם זה שהן נמצאות פה היום מעיד שכולן בנות טובות שקפצן ללמוד תורה באולפנית.

"ואכן כל אלה שזכיתי לקבל, מבתיים 'תורניים' ומבתיים מסורתיים", מדגל ליפשיץ לשורה האחרונה המסמכת שנות עמל, "סיימו את כיתה י"ב כאשר הם לא למודת וגם אהבות, מכירות את הטוב שבהן ובעיקר יודעות שהעובדה שיש למשהי אבא כזה או סבתא כזו, לא מוכיחה שהיא טובה יותר ממני ונצר מקום נכון לצמיחה וללימוד זו מזו, וכולן היו באות ללמוד במקום הזה בשמחה".

לשם המחשת השמחה הזאת, הוא מביא ראיית: לא פעם נכנסו הבנות בשערי המוסד החינוכי גם בימי שיעור – שאין חובה להתייצב בהם – ולא נעדרו גם בחופשות שלפני הגברות. "הן רצו לראות את המורים שלהן", מנמק ליפשיץ בפשטות.

בשבת הסיום של כיתה י"ב באולפנית, פרצה פתאום אחת התלמידות בבכי. "אברהם", היא הרגישה צורך לומר, "אני רוצה שתודע מאיזה בית באתי". "מתברר שאותה בת – שמרנה את כיתה י"ב יראת שמים גדולה וחסדה ובעזרת ה' תקים בית לתפארת", מספר ליפשיץ, "הגיעה ממשפחה כמעט לא-דתית. היא לא גמרה לבכות, וזכתה החלה: 'אברהם, אתה יודע איפה אני גדלתי?...".

יש תלמידים שמתגעגעים אל המורה"

איך מניבים פירות כאלה?
"היסוד הוא לא להסתכל מהחוץ פנימה, אלא מהפנים החוצה; לא לשפוט את התלמיד, אלא להתמדק בנקודה הטובה שבו. להיות מוּבן רבי נחמן של תורה רפ"ב, שאומר: 'אמנם עכשיו הוא לא נראה טוב, אבל בסוף אגלה לו שהוא מצוין'".

את שיטת החינוך שמביאה לקרבה המתוארת מונה ליפשיץ "בית חינוך כמשפחה", והוא והמנהלים מנסים לקדמה בכל שלולות החינוך הממלכתי-דתי (תמ"ד): מגני לידים, עבוד דרך בתי ספר יסודיים, תיכונים, אולפנות, ישיבות, ועד מערכת החינוך העל-יתכונת.

חום ומשפחיות לא עלולים לבוא על חשבון הרצינות בלימודים?

ליפשיץ, שלא כדרכו, מתבטא בחריפות וקובע שמי שטוען כך לא מבין בחומרים שבהם הוא עוסק. "המחשבה שאין אפשרות שאהב את המוסד החינוכי שלי ויחד עם

זאת אלמד היטב – היא טעות ושטות גמורה. תלמיד יכול לאהוב מאוד את הרב שלו – להתגעגע שיברך אותו ב'בוקר טוב', לשמוח לשוחח איתו באופן אישי, לראות בו דמות לחיקוי, ואישיות משפחתית ומשעיה – רבה בלב היחידות על ידיו ללמוד במאמץ רב לגרות בפיוקה. אין סתירה! אדרבה, הא בהא תליא. אווירה משפחתית יוצרת תלמידים חרוצים, והישגים למידים יוצרים זיקה כנונה למוסד החינוכי. זה לא חלום, אלא מצב שקיים ורק צריך חיזוק. כי תלמיד אמתי הוא זה שלא מרגיש מבויח, אלא מצליח

הצבע הייחודי לכל אחד; דואן, יש צורך במצוינות לימודית. הבקשה מצדנו היא שכל מוסד כזה יקבל לשרותיו אהוז מסוים – הוא חליט כמה ואיך – של תלמידים חלשים יותר שמאמינים לתפיסת העולם שהוא חרת על גדלו לדוגמה: מוסד תורני מובהק יפתח את שעריו לקבוצת תלמידים עולי אתיופיה שאולי איטית יותר בלימוד, אך מעוניינת ביותר שעות קורס. כיוצא בה במסודות שמטפטיים באמנה במדעים. אני מרשה לעצמי לומר שאם לא ילמדו במוסד תלמידים שאינם מתאימים עד הסוף למונחה הפינתית שלו –

בחמ"ד. כל אחד שמתחנך כאן הוא ערך גדול ליהודים. למה?

"בכל בוגר של הציונות הדתית עם ישראל מרוויח אדם שיהיה נאמן לעמו, למולדתו, לתורתו ולמורשת אבותיו, ועיקר הלאה את התפיסה הרחבה שרואה קשר בין תורה לדרך ארץ. החינוך הכוון הוא ציבורי ולא פרטי. יש לנו אחריות על כל מדינת ישראל", הוא מצהיר, "גם על הלא תתיים שבה".

פי קצב החידושים, נראה שראינו עם אברהם ליפשיץ מומלץ לערוך מדי חודש-חודשיים; הוא ואנשינו מצויים בכל שעה נתונה בעיצומם של שלל מיזמים אמיצים שעוד לא ידועו לאן יתפתחו. הוא מלא תכניות כרימון, אחת מהן, למשל, היא שבת משותפת לתלמידים מה'ממלכת' ומה'ממלכת-דתי'. לכבוד שבוע החמ"ד הוא מתווה כאן במלים ספורות את הכיוון שלדעתו על החמ"ד לצעוד בו (כשיות בית הלל – לכל אדם ישנה". עליונו להכיל כל תלמיד שאומר: 'אני רוצה ללמוד תורה בחמ"ד').

למוסדות הפרטיים התורניים הוא מציע לעשות תשובה. ויש גם בעיות ותקיות, כמו כמות לא מבוטלת של תלמידים שהחלו את דרכם בחמ"ד אך אינם מסיימים את כיתה י"ב במוסדותיו. לליפשיץ שלל פתרונות, שהראשון בהם הוא תפילה. את המשמיה הזאת, כמו רבות אחרות, הוא נוטל על עצמו

דרושים משוגעים לדרב

אתם פועלים כביוון?
"בהחלט", שולף ליפשיץ דוגמאות: "באשקלון קיימו בעשרת ימי תשובה 'סליחות' משותפות לבתי ספר של הממ"ד ושל החינוך הממלכתי; לא מזמן ערכנו תפילת גשם מרעשת של גני ילדים דתיים וחילוניים; גם בשבוע האחרון, ביום 'החסד וחמ"ד', נוצרו שיתופי פעולה יפים. אלו אירועים מקומיים, אבל אנו ובוילים גם מהלך כללי יותר, ואני מקווה שהוא ילך ויתעצם: בחלק ממוסדות הלימוד התיכוניים החלל שהתנן מטלת הביצוע בגברות באורחות תהיה משותפת לדתיים ולשאינם דתיים. קבוצת בניים או בנות ממערכת החמ"ד מקיימת כעשר פגישות עם תלמידים מתיכון חילוני, ומתדיינת בנושאי אזרחות, דמוקרטיה ויהדות, בליווי המורים.

המטלה שיש לבצע בסופו של דבר היא תיאור המפגש והשפעתו. עד כה נוצרו חיבורים יפהפיים והתגובות היו יוצאות מן הכלל. רצוני הוא בשבוע הבאה יהיו הרבה שיתופי פעולה דומים. לשם כך אנו צריכים אנשים שגנועים לדרב משני הצדדים, כאלה שרואים בְּשורה ב'חד שבטי ישראל. זה דרוש מטע עבודה הרבה תפילה".
לא עלו חששות מהשפעה של תלמידים חילונים על אלו הדתיים?

"ראשית", מקדים ליפשיץ, "הכל נעשה באישור ההורים ולשמתחם. אבל מה עניין פחד לכאן? מה, אי אפשר ללמוד עשרה שיעורים משותפים עם בני נוער שחושבים אחרת ממני, ולהחליף אתם דעה מתוך כבוד ואהבה? הלימוד הוא דיון עיוני הכולל חשיבה, חיבור ושותפות – לא מתוך עמדה של פחד, ובלי רצון לשנות את השני. אפשר לשמוע דעות, לחלוק עליהן, וגם להפך: ללול שאנחנו עם אחד, שיש בינו קשר פנימי, ושלבנות משני תיכונים שונים יש התלבטות דומה לגבי השנה הבאה. יהיו גברות במובנה המהותי של המילה".

ליפשיץ מבקש להזכיר: "בעוד כמה חודשים, אחרי 12 שנות לימוד בעולם של תורה במערכת החמ"ד – יחשפו התלמידים לעולם הגדול. אין לך הכנה טובה מזו ליציאה 'חוצה', הוא מאמין, "במיוחד כאשר היא נעשית באופן שהוא בניו נכון, מבורך ומסודר. אני אפילו חושב לכתב צעד אחד קדימה ולערוך שבת משותפת בסוף התהליך. אנו לא עוסקים כאן בהגדרות של תפילות וסגירות, אלא בחיים במדינת ישראל. יש בזה אור גדול".

לחינוך הממלכתי-דתי יש השפעה מעבר לאוכלוסייה הרשמית שאותה הוא משרת?
"מידת ההשפעה תלויה באזור המוסד ובאופיו, אבל דואי שהיא ישנה. עם ישראל כולו מסתכל עליו ורוצה ללמוד ממנו", הוא חש, "הציבור במדינה מסתרי ברבו ומתגעגע למציאת משמעות יהודית ערכית לקיומו, ואנו מצדנו – מתוך ענווה גדולה, לימוד זכות ושיתוף – מרגישים מחויבות רוחנית-תורתית כלפי כל מרחבינו".

ליפשיץ מגלה כי בכוונתו לפתח בתי מדרש משותפים למורים ומנהלים משני הצדדים, ואף מאשר כי ישנן קבנת תוכנית שדרה בתחומים לכת עוד יותר ורחוק להשקיע רבות בבחבה הישראלית שמחוק לחממה, אולם חזר ואומר שאינו רוצה להרחיב על כך; אך דרך בתחילת הדרך, וחשוב לו לומר שהדברים מתקדמים בסדר דבר נכון.

אתם מונים גם למוסדות הציבור החרדי – הצד השני של כלל ישראל?

"אנחנו מנסים, מנסים... אבל מוקדם לספר על כך. צריך נכונות משני הצדדים".

"מתפלל כל הזמן"

בתום יותר משנה בתפקיד ראש מנהל החינוך הדתי – על אילו הישגים אתה יכול להצביע?
ליפשיץ מסרב לדרב על הישגים, ומבכר להשתמש במונחים של התקדמות ואתגר. כאשר הוא מתבקש לפרט בכל זאת ממה הוא רווה נחת בהתבוננתו במערכת, הוא נענה: "יש לי נחת מאנשי החינוך, שרוצים מאוד לצמוח ולהצמיח. כולם עובדים במסירות נפש". הוא חוזר על האמירה שלוש פעמים: "ברוך ה', מצאתי שכל ציבור המפקחים, המנהלים והמורים שלנו חפץ מאוד להתקדם ומשקיע בכך את כל עלומו. אנשים עובדים עם כל סוגי האוכלוסיות ומטפלים בכלם בצדן ובאהבה".

ליפשיץ נותן דוגמה למקרה אחד שלדעתו ילמד על הכלל: בקיץ שעבר, במסגרת תכנית חדשה בשם "חמ"ד של חופשי", התבקשו המורים לשמור על קשר עם תלמידיהם גם מחוץ לשנת הלימודים, באמצעות לימוד משותף, התנדבות, טיול, מפגש או שיחה. כל זאת – ללא שכר ובתגובהות מלאה. "בתום החופשה", מתפלל ליפשיץ, "סיפרו כמעט 80 אחוז מתלמידי התיכון שנוצרו אתם קשר לשלחו משך הקיץ? אנשים מחוץ למערכת החמ"ד לא הבינו איך דבר כזה מתרחש".

יש גם ניסיונות ליצור מנג משמעותי בין מורים להורים?
"זו סוגיה חשובה מאוד, שהתחלנו לעסוק בה השנה. ישנה תכנית הרצה שתפקידה להתעמק במה שמעבר לציננים – הקמנו שלושים בתי מדרש מיוחדים שבהם נוצר קשר רציף בין מורים להורים המעוניינים בכך. החשיבה המשותפת והתיאום בין צלעות המשולש 'מוסד חינוכי-תורה-תלמיד' הוא הכרחי לטובת התלמיד. כרגע אנחנו מסיקים מסקנות ובעזרת ה' נייע רחוק עם התכנית הזאת. אנו מתכוונים להעלות אותה על נס כל רחבי הארץ".

את עצמו ליפשיץ לא מזכיר כלל. הוא זוכר לציין לשבח את כל הראויים לו, אך לגבי עצמו מוסיף: "מעצמי לא הבאתי כלום. אני שום דבר, אפילו לא עומד בשער; רק רוצה לעמוד בו, ומתפלל על כך כל הזמן".

מהי הבשורה שמביא החינוך הממלכתי-דתי לעומת מערכת החינוך האחרות?

"אני מדבר על אחרים ולא רוצה להשוות", מתמיד ליפשיץ בדרכו, ופונה לענות מהכיוון החיובי: "הייחוד החינוכי בחמ"ד הוא ההתעסקות בחיבורים אינסופיים. אנחנו מניחים אותן תפילין, לימודים אותה תורה וממשיכים מבורשת האבות – ויחד עם זאת דוגלים בלימודים כלליים ורוצים להיות מחוברים והובלת מדינת ישראל. אני ממשיך

את גדול התקופה, המקום והמעמה, מאמין שמדינת ישראל היא ראשית צמיחת גאולתנו ורואה שליחות בחיי בה".
איך אתה עונה להורה שרוצה לשלוח את ילדו ללמוד בבית ספר פרטי, מטעמי רמה דתית או לימודית?

"המחשבה שכתה חייבת להיות או מגוונת לגמרי" - שגויה. וסינו את השילוב החלקי הזה בכל מיני מקומות והוא הצליח מאוד

ליפשיץ נאנה. "אני אומר שיעשה תשובה. מציע לו להתבונן ולראות שמקומו בתוך משפחת החמ"ד הנפלאה, שנותנת מענה למי שרואה בתורתו את עיקר חייו. הייתי מזכיר לו שחלק מתפיסת העולם התורנית הוא להיות ממלכתי ולא להתבלד, ואחרי הכל הייתי מתפלל עליו".
בעתיד, מייחל ליפשיץ לראות את מערכת החמ"ד גדולה באופן ניכר ממה שהיא עכשיו, "הן בכות תלמידים שיליון להצטרף אליה מהחוץ, והן בזכות רבים שיישארו בה. אני מקווה לראותה מצטיינת יותר מבחינה לימודית, עטופה בתורה ובשליחות. הייתי רוצה ששם שמיים יתקשר ויתאבה

"בכל מקום מלינים על התפעלויות... אולפנית שבה זכיתי לעבוד בטבריה למדו בנבנות ממקומות שונים, – תרשמי טובו – כולן אומר שכל מוסדות החינוך צריכים לשאוף לדגם של האולפנית, אבל העיקרון הוא שאם אין אחד לא מניע בהתנשאות מתברר שלכל אחד יש מה לקבל מחברו

על ידינו; שעל החמ"ד ייאמר: 'ישראל אשר ברך אתה אתה'. ובלשון שלי: שכל אחד יגיד 'לוחאי שגם אני אהיה מוכנס'. ליפשיץ מתפלל שנהיה מאוחדים, ומוסיף שהוא מרגיש שאנחנו נמצאים בדרך הנכונה.
כך בכל מקום מלינים על התפעלויות...
"אני בתוך החמ"ד מרגיש היטב שאנחנו מתקדמים לקראת אחרות, ושמה שיש לנו חלק גדול בכך. בעזרת ה' זהו המקום שדרה בחינוך כולו הולך ומתאחד, הולך ומשתכלל. אפילו בלי שנוכח לכך – זוהי המציאות".

תמיד חלמת להיות אחות... מלינאדו תצאי אחות מבוקשת

מסלול לימודים מהיר של שנתיים בלבד!

100% השמה!
מילנה מוכנסת לכאית

אחות מוסמכת - מקצוע עם עתיד!

- התנסות קלינית בכית חולים באירה דתית
- רמת לימודים גבוהה ומקצועית
- שכר גבוה ושקפה
- בקיאות מנהל הרוחני הרב מנחם גליק
- פניה באירה משפחתית ואם בהדרכת אם בית
- עבודה מובטחת בלינאדו למתאימות
- הגברות מבוקשות במרכזים רפואיים גדולים.

לניאדו
בית ספר לסיעוד ע"ש סטלר

לפרטים נוספים והרשמה: 09-860-47-78
רח דברי חיים 16 קריית צאנז, נתניה | www.laniado.org.il

לומד עסקים וקובע עיתים

הצטרפו לחרים שלכם הלומדים במסלול האקדמי בשילוב בית מדרש!
שילוב של תואר בעולם העסקים. עם שיינו תורני (המוכר כניקוד אקדמי) במגוון רחב של מסלולי לימוד מבוקשים ויוקריים (יום/ערב) לבנים - תוכנית בית מדרש - עם הרב משה פינצ'ק

לכנות - מדרשה תורנית עם דגש על העצמה אישית - עם הרב שלומית שוורץ

מלגה גבוהה מובטחת למצטרפים לתארים הראשונים!

מספטיים LL.6 במגוון מסלולים	תואר שני M.B.A במינהל עסקים
מינהל עסקים B.A	תואר שני M.A בתקשורת
מדעי המחשב והמתמטיקה B.Sc	תואר שני B.A בתקשורת
ביטוח בואן B.A	תואר שני LL.M במשפטים
בנקאות ופיקוח בישראל B	תואר שני M.A בהתנהגות ארגונית

2444*
הוציא איש חברה
המספר או מכתב ראוי:
www.netanya.ac.il

16
המכללה האקדמית נתניה
רח האוניברסיטה 1 נתניה
הקריה האקדמית של השרון

לפרטים ולהרשמה:
הרבה שני
ראש התכנית:
www.washington.ac.il/michlala | 054-5232611 | שלוחה 1

כקוב הרב, אז אצנף לי

כששואלים אותך למה הייתה שואה אתה עונה שאתה לא יודע ושאלחנו לא מבינים את החשבונות של אלוקים. אז למה, כבוד הרב, כשחילל או חבר או קרוב מת, אתה יודע להגיד בביטחון שהוא סיים את תפקידו בעולם? מי אתה שתתעסק בחשבונות של ה' ותדע לומר לי מי סיים את תפקידו ומי לא?

אין דבר יותר מרגיז מזה, כבוד הרב - אם אתה לא מבין את החשבונות של אלוקים, אתה לא מבין אותם אף פעם. אז אגא ממך, כבוד הרב, כשאני שואל שאלה שאין לך תשובה עליה פשוט אל תענה לי. חלק מלהיות אדם דתי זה לקבל את זה שאין תשובה להכל.

האדמו"ר

ונאבקים, כולם רוצים חלק בשיניים, כולם רוצים מבט, ברכה, או לפחות לגעת בו. בכל זאת, צדיק כזה לא רואים כל יום, כל כך צעיר וכבר עלה לגדולה. אחרי כמה דקות שהתרועע עם צאן מרעיתו הוא מפסיק. הוא מרים ראשו לא-ליהויו, עיניו העמוקות בוחנות את הקהל. שקט גדול נישא, בכי תינוק נפסק, קול נשימות נשמע. בצעד מהיר ובטוח הוא עולה לבמה, צליל גיטרה יחיד מרעיד את חלל האוויר, המדהד מסוף העולם ועד סופו. הנה הוא בא, הנה הוא מתחיל, ג'סטין - ג'סטין ביבר.

האדמו"ר אלעד נתן

כל הרחובות התרוקנו, כולם מתכוננים לבואו. אחרי זמן רב הודיעו שהוא יגיע לביקור קצר בעיירה שלנו, והנה סוף זה קורה. אט אט אנשים יוצאים מבתיהם לבושים בגדי חג וממלאים את הרחובות. מכל מקום שהם הולכים הם הולכים אליו. לקראת בואו הכינו אנשי שלומנו הקרובים במה גדולה שבה הוא יופיע עלינו את אור פניו, ובה נזכה אנו, חסידינו הנאמנים, לליהנות מניגוניו המקוריים ומנעימת שיריו. זה קורה - הוא פה! אלפי חסידים מתקוטטים מתגוששים

מכתב תודה למחבל הפלשתיני

קורא אותי לביור נוקב ומעמיק, לא מותר לי, גורם לי להתחבר לעם שלי, לכאב שלו, לשורשים שלו, למטרה שלו. אתה מברר לי את הדרך, זה כל כך ברור לי עכשיו. לא תמיד יש לי זמן לעצור ולחשוב, אתה יודע, לימודים, מטלות, חובות, שגרה... אני תמיד רצה לאיפשרה... עד שאתה מכריח אותי לעצור, להתבונן, לחשוב טוב טוב, וגם אם אני מאוד רוצה - לא יכולה לברוח מזה. תודה, אתה מאיר את האנשים בארץ שלי באורם המיוחד פעם אחר פעם. בזכותך אני רואה איך אנשים ממשיכים קדימה עם הפצעים שבלב, מנתבים את הכוחות שלהם, לפעמים באופן לא ברור לי, לעשייה, לבנייה. אני לא יודעת אם הייתי יודעת את כל זה בלעדיך. תודה, בזכותך הקשר שלי לארץ הזאת מתחזק ומתחזק, הוא נקשר ונשזר עם בכי, עם דם, עם גשם ואתה. תודה שאתה מחבר אותי לארץ שלי פעם אחר פעם,

אני לא זמין

צוריאל הורוביץ

יום שני, 10:00 בבוקר בין סדר בוקר לשיעור, בהפסקה. שוחחתי עם אחד מחברי הטובים על עניינים ברומנו של עולם. אחרי כמה דקות, ממש בלהט הדיון, בלי התראה מוקדמת, הטלפון של חברי צלצל. חברי שלח אליי מבט חצי-מתנצל ("זה מספר לא מוכר", אמר, "אולי זה חשוב"), וענה לטלפון. במהלך השיחה שלו (שלא הייתה ממש חשובה), חשבתי לעצמי - וכי האיש האלמוני שמעביר לך חשבון יותר ממני? למה ביקר חברי את שיחת הטלפון המסתורית על פני המשך הדיון את?

אני חושש שזה נובע מהתמכרות הנוראית שלנו לזמינות. בנאדם צריך להיות זמין 24/6, והיה מה. קידשנו את הזמינות. יש אנשים שהחבר הראשון שהם עושים בבוקר, מיד אחרי "מונה אני", זה להקיף מבט או שניים לנייד... לראות אם מישהו "חשוב" חיפש אותי בזמן שחטאתי לזמינות בעבור שנת לילה. בכלל, היום אנשים לא מסוגלים לכבות את המכשיר לפני השינה. "ומה אם אנשים יחפשו אותי?" אז יודעים מה - שיחפשו! עכשיו אני עוסק בדברים אחרים. כרגע אני לומד, מתפלל, נשן או אוכל, ואיני פנוי לענות לשיחה. לא זמין. כשהייתי מדרוך בתנועת הנוער, הצגנו קטע קישור במהלך ההופעות של סוף חודש ארגון. בקטע שיחקנו גבר ואישה שיושבים יחד על ספסל. כשהגבר ניגש להציע נישואין לחברתו, ממש בעת כריעת הברך והגשת הטבעת, הוא מקבל שיחת טלפון. ועונה... אז האישה סטרת לו בחזקה והולכת. "אגא, אורחים יקרים", ביקשנו אז בסניף, "כבו את המכשיר הסלולרי. תודה". יש דברים שחשובים הרבה יותר משיחות טלפון וממסרונים - לימוד מעמיק, שיחה פוריה וקריאה רצופה, לדוגמה. לא חייבים לענות לכל שיחה ברגע שמתקשרים. לא יקרה כלום אם נתקשר חזרה למי שחיפש אותנו כשהיה לנו זמן.

התלותיות והתקת במכשיר האומלל הורסת את חיינו, כפשוטו. אי אפשר לשקוע בסוגיה ברצינות, כי כל כמה זמן יזמוזם לנו המכשיר בכיס. הגענו למצב כזה שיש אנשים שמדמיינים שיש להם רטט בכיסם, בעיצומה של תפילת השבת! אנוחנו מכורים לזמינות, ואנוחנו מוכרחים לדעת להתמודד עם זה. כשהראש שלנו מפחה אין לנו יכולת להתרכז באמת. אל תפחדו להגיב כמה שעות מאוחר יותר. אל תחששו לדחות שיחות נכנסות.

כבו את הטלפון כשאתם עושים דברים אחרים. זה לטובתכם. מוקדש לאסף דוברוביצר, שלימד אותי שיחה אמיתית מהי.

מכתב ג'ו לי אאוניו ג'וזסטון

גלברט אביבה, נו"ש חיפה

שמעתי אומרים: "מונה ועוזב ירוחם", אבל אחיינו גולדסטון, תגיד את האמת, איך באמת אפשר למחול ולסלוח? שהרי את הנוק כבר לא ניתן לתקן והמילים שכבתת, הכבדות כמו סלעים, התגלגלו והתגלגלו ופגעו בכל מה שנקרה בדרכם. אלה לא היו סתם אבנים מתגלגלות, אלא סלעים כהים וכבדים שגרמו נזק בלתי הפיך. ואני שואלת אותך, גולדסטון, אתה שיושב שם בכיסא המרופד שלך וכותב ממקום מושבך הבטוח, מי אתה שתכתוב על המוסריות של חיילי צה"ל? אלה שחונכו לסקן את עצמם קודם שיפגעו באזרחים. מי אתה שתכתוב על משעני מלחמה?

האמת היא שהחיילים והקצינים שלנו לא ממש צריכים את החרטה שלך, הם יודעים בעצמם מי הם והיה ברור מלכתחילה לכל מיטב לוחמינו שהדו"ח שהנפקת הוא שקרי. עכשיו אתה בא ואומר 'אילו ידעתי' - איפה היית קודם? מפתיע אותך לגלות שלעולם יש שמיעה סלקטיבית? שלעולם אנונימי ערלות וגם עניינים סומות? איך אומרים השכנים שלנו, "קלאם פארד" - מילים בטלות. לא יעזור, הרי אין חדש תחת השמש. היום המרגלות שיוצאות מפיק כבר לא מעניינות את אף אחד. זהו, הנוק כבר נעשה. כמה חבל שהמטרה שלך הייתה רק לרצות ציבור מסוים של שומעים. מסוים מאת. אז יש אומרים מודה ועוזב ירוחם? ואני אומרת תעשה קודם איזו עלייה קטנה, תגור שבוע בשדרות, תשמע קצת 'צבע אדום', אחר כך תלך לטייל קצת באשקלון, תשמע קצת סירנות ותראה איך אזרחים מבוהלים רצים בפיג'מות למרחבים מוגנים. אחר כך תיטע לבקר את יתומי משפחת פוגל באיתמר, ותראה במו עיניך איך יצאו מרצעים וסכינים מן השק אבל לעולם לא הזיז כלום, העולם כמנהגו נוהג - לא שמע ולא רצה לראות. דע לך גולדסטון, משהו שאולי לא ידעת עד עכשיו: הצבא שלנו, אין שני לו בכל העולם במידת טוהר הנשק. אחר כך תחזור לשולחן העבודה שלך, תרשום פרוטוקולים עם מילים כבדות כמו סלע - כמו האלה שני לך בכל חלקה טובה, תרשום פרוטוקולים אמתיים, תתאר קצת מה ראתי ומה שאתה יודע היום שלא ידעת אז, אולי אולי אז נוכל לדבר על "מונה ועוזב ירוחם".

מונולוג עם אדון עבד פחד

יהודה אלבו, יישוב איתמר

תקשיב, אדון פחד. החלטתי לצאת נגד למלחמת חרמה. אתה טוען שאין מה לעשות, ושמוסכן כאן. כן, טוב, אז הריני לבשר לך שמאז ששלחת את השליח שלך, האקדוד שלי עליי למקרה שאפגוש אותך און, בר מינו, איזה שליח מטעמך. דרך אגב, כבר סיפרתי לך שהבית שלי מסורג? ויש עוד כמה אמצעים שאני נוקט, אבל אני מעדיף לא לשלף אותך - אדון, סליחה, עבד פחד. אתה קודח לי שזה מסוכן לגור ביישוב ושאררה כמה נפגעים. תיכף תגיד לי שזה מסוכן לנסוע בכביש, הרי כל יום יש תאונות - אז אשב לי בבית! זה מסוכן לגור בדרום - גראדים מתעופפים שם חופשי. זה בעייתי לגור בצפון - לך תדע מתי החיובאלמונים יתעוררו. זה מסוכן לגור בבית-שאן - היא יושבת על השבר הסורי-אפריקאי וכל 82 שנה יש רעידת אדמה.

אז מה אתה מציע? לטוס לחו"ל? שמעת על אנטישמיות, התבוללות, צונאמי? אז אולי אלך לגור בירח - בטח גם שם יש איזה בלגן. אני מבין שאתה רוצה לשתק לי את החיים. הריני להודיעך תגיגתי: אני מסתובב ביום ובלילה איפה שאני רוצה. כן, גם בשכונה שהשליח שלך הצליח לפגוע בה. אתה שואל מאיפה הביטחון הזה? אולי שכחת אבל ריבנו של עולם משיגו עליי וגם עליך, אז אחרי שאני עושה השתדלות להישמר, אני סומך על רבש"ע שלי וגם שלך. לומר לך את האמת - אם יישוב הארץ לא היה מצווה חשובה, לא בטוח שהייתי לוקח את הסיכון לגור כאן. אבל הרי לא באת אליי כשהייתי בצבא, במלחמת שלום הגליל, ובבלבת לי את השכל שזה מסוכן, אז מה נכרת עכשיו? אני מרגיש שאתה מנגן לי על המצפון - טוב, מילא אתה, אבל מה עם האישה, הילדים? האמת שכל אחד לוקח את זה קצת אחרת (מתברר שיש לך פה ושם הצלחות...). אבל שיהיה לך ברור - חד-משמעית - ב"ה אנוחנו פה. וככל שתמשיך לעבוד, אנוחנו לא מתכוונים לשקוט על השמרים. אתה עוד תראה בית נכנסת חדש מתנוסס מלא מתפללים. היכל ליישיבה הגבוהה - מלא תלמידים. קליטת משפחות. בקיצור - המון חיים! אתה שואל - מה, אתה נביא? ממש לא. פשוט תראה מה קרה עם היישוב שלנו מאז שהשליחים שלך, יימח שם, הירמו ראש, ותסיק את המסקנות.

סרת משקפיים עושים רק בבית חולים. אסותא.
לכדיקת התאמה ללא תשלום:
054-6799933

איסור העלייה להר הבית

אזהרה לרבים			
הרב חיים נתנון 'עבודה תמה'	הרב רפאל אלמאנדרי 'דוך הקודש ע"פ חסידיים ואנשי מעשה'	הרב ישראל משקלאוו 'באת השולחן'	הרב אשתיורי המרחי 'כפתור ופרח'
הרב מאיר אוירבך 'אמרי בינה'	המהר"ר לייסקין 'הרב מבריסק'	הרב אליהו דוד 'ראבינוביץ תאומים האדרת'	הרב הלל משה העשילי 'מישכנת לאביר יעקב'
הרב אליעזר יהודה וולדינגר 'צ"ץ אליעזר'	הרב צבי מסח בראנק 'מקדש מלך'	הרב יחיאל מיכל טוקצניסקי 'עיר הקודש והמקדש'	הרב יצחק אברמסקי 'במפתח רב ואב"ד לונדון'
הרב צבי מסח בראנק 'מקדש מלך'	הרב יצחק אברמסקי 'במפתח רב ואב"ד לונדון'	הרב יצחק אברמסקי 'במפתח רב ואב"ד לונדון'	הרב יצחק אברמסקי 'במפתח רב ואב"ד לונדון'

לכל אחינו בני ישראל בארץ ובחוץ לארץ הי"ו			
הרב שלמה ולמן אוירבך ראש ישיבת קול תורה	הרב יוסף שלום אלישיב חבר בית הדין הגדול	הרב צבי יהודה הכהן קוק ראש ישיבת מרכז הרב	הרב משה שטרנבוך אב"ד יהודה התרדית
הרב עובדיה הדיא מלפנים חבר בית הדין הגדול ומועצת הרבנות הראשית לישראל	הרב ישראל אליעזר רב העיר אשדוד	הרב מ. הלוי אושפיא רב העיר רמת גן	הרב יצחק אבוחצירא רב העיר רמת-גן (בבא חאקי)
הרב בצלאל זולטי חבר בית הדין הגדול	הרב אברהם וורר רב העיר נתניה	הרב יוסף משאש רב העיר לחיפה	הרב יהושע קניאל רבהעיר חיפה וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל
הרב יעקב לנדא רב העיר בני ברק	הרב שמחה הכהן קמלן רב ואב"ד בית דין האזורי צפת	הרב אליהו קושלבסקי אב"ד בית דין באר שבע	הרב שלמה קרליץ אב"ד בית דין פתח תקוה

אב תשס"ד			
לאור ההזנחה בימינו, הננו לחזור ולהזהיר ששום דבר לא השתנה והאיסור החמור במקומו עומד ככל שטח הר הבית. וד' יראנו ישועתו בקרוב.			
הרב שבדיה יוסף שליט א"י הראשון לציון	הרב אברהם אלקנה שפירא ראש ישיבת מרכז הרב לפניו הרב הראשי לישראל	הרב מרדכי אליהו הראשון לציון	הרב אליהו בקשי דודון ראש מוסדות בני אבי-הראשון לציון
הרב אביגדור נבנאל רב העיר העתיקה	הרב שלמה חיים הכהן אבינר ראש ישיבת "עטרת כהנים"	הרב שלום כהן ראש ישיבת מורת יוסף	הרב יהושע נויבירט 'שמירת שבת מהלכות'
הרב אברהם יצחק הכהן קוק (אגירות ב אגירות תרע"ז) ביחס לעלילתו של הברון להר הבית "פגימה אחת בקדושת בית חייו עולה לנו (מבטלת) על כל מלינונים של ישובים מעשיים"			
הרב צבי יהודה הכהן קוק (שיחות חוב מ"ט 21) "יש להזהיך כחרדה פחדו מסוכי להר הבית. כל המוקדים וכול החיטוטים בין אלה המכונים הלכתיים ובין אלה המכונים מדעיים נכללים בכלל ריקקה מקל וחומר"			
הרב אברהם אלקנה שפירא בתגובה לכרוז הקורא לעלות להר הבית, ביום ירושלים ביישיבה. "חל איסור על יהודים לעלות להר הבית"			

שני משלוחים לקראת פסח

לצלתי בפעמון הדלת בעזרת האוזן וחצי מהלחי, כשידי הכואבות עמוסות לעייפה. מישהו מציץ בעינית ורוטן בכוונה בקול רם "למה לצלצל בן שתיים לארבע?" הדלת נפתחת ואישה עומדת מולי, "אה זה השליח מהסופר", היא אומרת כמו כרוז, ומעקמת את האף, "אתה יכול להניח את הארזים פה". התקדמתי עוד כמה מטרים והנחתי את המצרעים הילדים. שתינו ומתחתי כוס מים הלושה לרי. שתינו ומתחתי את שרירי מהמעמסה שהכבידה עד עתה על גבי. חיכיתי וחיכיתי, בלי טאקט, יודע שעם הזמן הם אולי יחשבו על אפשרות הטיפ. "יש לך עודף מעשרים שקל?" שאל אותי הבעל בקול עמוק, תוך שהוא מנופף בשטר הירוק. "לא", ענית. לקחתי ממנו את השטר ונחפזתי לרוץ החוצה לפני שיבין. במדרגות למטה שמעתי את אשתו ממלמלת - "תאמין לי השליחים של היום..." עוד יום של שליחי סופר. אוי סליחה, עוד לא הצגתי את עצמי קוראים לי אליהו. אני בן 22 וסיימתי צבא בקיץ האחרון, ובליט ברירה מצאתי עבודה בסופר הגדול שבמרכז היישוב. לנו, עם שליחי הסופר, יש עבודה ממש קשה, עם שכר וטיפים נמוכים. נראה שהאנשים שהולכים לעבודה כזאת עושים זאת רק כדי שבטוח יהיה להם על מה להתלונן. בקיצור, עכשיו בפסח יש הרבה יותר משלוחים והזמנות ואני וחבריי מוצאים

את עצמנו מלאי עבודה ובלי שנייה אחת של חוסר מעש. בקיצור, שלושה ימים לפני פסח אני מקבל לידי פתק מהקופאית, רשימת ענק של מוצרים שאותם עלי לסחוב אל רחוב היסמין, כמה רחובות מהסופר, מפונקים... שוב אני מצלצל בפעמון, הפעם בעזרת האף והעין השמאלית, כשידי מלאות. לאחר כמה שניות אני שומע דשדוש רגליים, הצצה ארוכה בעינית, הדלת נפתחת ואישה בחלוק בית פשוט ועיניים דומעות פותחת לי את הדלת. "שלום!" אני אומר בחיוך, "אמרו לי להביא לכם את זה", אני מצביע בסנטרי על המשלוח. אני מניח את המוצרים בכניסה למטבח. דלת המקרר הישן פתוחה - בתוכו מספר מועט של מוצרי אוכל. בסלון אין ספות ואין שולחן, ריק לגמרי. רק תמונה קטנה וממוסגרת של אדם מזוקן עומדת במרכז הקיר הנגדי, שוממה. נזילה ענקית של מים התפשטה על כל התקרה כמו מפלצת, מכערת את הבית יותר ממה שהוא היה מכוער גם בלעדיו. לאט לאט שלושה ילדים הקטנים יוצאים מן החדרים ומביטים במשלוח בתמיהה ובהשתוקקות, כאילו עיניהם יוצאות מהחורים. "ידענו שתבוא, התפללנו, וה' לא אכזב. איך אפשר להודות לך?" אמרה האישה בעודה מוזגת לי כוס מים דלוחים מהברז.

"חחה, לא תודה", צחקתי, "אני רק עושה את תפקידי", אמרתי בחיוך, מבין סופית שעשיתי טעות בכתובת. "אמא, הוא אליהו הנביא, נכון?" שאל ילד קטן כבן שלוש בעודו מושך בשמלת אמו. נפרדתי מהם בחיוך, שומע מבעד לחרכי התריס את ויכוחם אם אליהו הנביא אני או לא. טוב, שיהיה - אף פעם לא זיקק לי דימוי טוב. חזרתי אל המכולת, הוצאתי את רשימת המצרעים המקומטת שעוד הייתה בכיסי, וקניתי הכל שוב מכספי, כסף ששווה עבודה של יותר משבוע וחצי. לקחתי את הסלים וצעדתי אל הכתובת הנכונה. צלצלתי בעזרת הפה, והמשכתי ונשקתי את המזוזה. הדלת. "אוהו שלום יהודי יקר!" נכנסתי בחיוך וסיפרתי לרב את הסיפור. הוא הקשיב בעיניים נוצצות. "כל הכבוד!" הוא אמר, "אתה לא יודע איזו נחת עשית בשמים. אליהו הנביא עלה לשמים במרכבת אש, וגלוי יודע שהוא יורד לעולם, אך הכוונה היא שהאנשים הטהורים באמצע הדרך הם ממשיכי דרכו. אלה שתמיד ייחלו למסכן ולאמנה קרן אור, הם יתגלמו בתור אליהו הנביא, אולי אפילו ללא ידיעתם, אבל הם ימשיכו את דרכו, ופיצו חסד וחיוך בעולם". יצאתי משם כשאני מהרהר - הלוואי שכולנו תמיד נוכל להיות אליהו, אליהו הנביא.